

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

«Вишнянський фаховий коледж Львівського національного університету
природокористування»

Розглянуто і схвалено
на засіданні педагогічної ради
Відокремленого структурного
підрозділу «Вишнянський фаховий
коледж Львівського національного
університету природокористування»
від «27» грудня 2022р.
протокол № _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Відокремленого
структурного підрозділу «Вишнянський
фаховий коледж Львівського
національного університету
природокористування»
Андрій ВАНТУХ
грудня 2022р.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ОБМІНУ ДОСВІДОМ У
ВІДКРИТІЙ ФОРМІ ТА ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ

Обговорено на засіданні методичної ради
Протокол від 23 грудня 2022 року, № 6

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «ВФК ЛНУП» постійне удосконалення методики викладання дисциплін повинно супроводжуватися педагогічним контролем і проведенням занять з обміну досвідом у відкритій формі.

1.2. Заняття з обміну досвідом у відкритій формі є невід'ємним елементом методичної діяльності викладача, а також компонентом атестації педагогічних та науково-педагогічних працівників, що проводиться з метою активізації творчої професійної діяльності, стимулювання безперервної фахової та загальної освіти, якісної роботи, підвищення відповідальності за результати навчання і виховання.

1.3. Заняття з обміну досвідом у відкритій формі проводяться відповідно до плану роботи циклової комісії та відповідно до складеного нею графіку (додаток 1).

1.4. Заняттями з обміну досвідом у відкритій формі можуть бути їх види: лекції, семінарські, практичні заняття, лабораторні, комбіновані тощо.

1.5. Заняття вважається проведеним у відкритій формі лише за умови присутності на ньому запрошених осіб.

1.6. Цей порядок визначає методичні питання та регламентує порядок планування та організації проведення занять з обміну досвідом у відкритій формі, висвітлює критерії оцінювання занять за його видами, наслідки проведення такого виду занять.

II. МЕТА, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ ЗАНЯТЬ З ОБМІНУ ДОСВІДОМ У ВІДКРИТІЙ ФОРМІ

2.1. Відкриті заняття проводяться з метою:

- поширення, обміну та узагальнення передового досвіду освітньої діяльності викладача (демонстрації методики проведення певного виду занять, використання сучасних технологій та активних методів навчання, способів досягнення навчальних та виховних цілей заняття; втілення проблемно-пошукового методу навчання, методики виявлення рівня знань студентів; застосування комп'ютерних технологій; методика використання міждисциплінарних зв'язків тощо);
- сталого підвищення якості рівня викладання та професійної майстерності викладача;
- надання методичної допомоги молодим викладачам.

2.2. Заняття з обміну досвідом у відкритій формі виконує такі функції:

- інформаційну: виявляється інформація щодо рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача, а також щодо рівня підготовленості студентів групи;
- діагностуючу: виявляються провідні методи і прийоми, що застосовуються викладачем, їх відповідність цілям заняття, урахування специфіки аудиторії; встановлюються причини певних прогалин у знаннях студентів;
- мотивуючу: стимулює подальше вдосконалення професіоналізму викладача та навчальної діяльності студентів;
- прогнозуючу : дозволяє поширювати передовий досвід, окреслювати шляхи зростання педагогічної майстерності викладача.

2.3. Види занять з обміну досвідом у відкритій формі:

поточне - проводиться викладачем циклової комісії відповідно до графіку, який складається на початку кожного семестру, із зазначенням дати, теми і місцем проведення за умови, що кожен педагогічний працівник планує не менше одного заняття на навчальний рік;

показове - проводиться досвідченими викладачами з метою демонстрації передових методик викладання, використання новітніх освітніх технологій та активних методів навчання, способів досягнення навчальних та виховних цілей тощо. Показове заняття є своєрідною школою передового досвіду, в т.ч. для молодих викладачів. Викладачеві, який проводить показове заняття, дозволяється вибір теми. Перевагу рекомендовано надавати складним темам програми, які є важливими для здійснення міжпредметних зв'язків і потребують серйозних змін у методиці викладання у зв'язку з низьким рівнем засвоєння теми за результатами перевірки залишкових знань і т. ін.

ІІІ. ПОРЯДОК ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ

3.1. Підготовка та проведення занять з обміну досвідом у відкритій формі є одним із видів методичної роботи.

Обов'язковим при цьому є наявність плану проведення, який готується у кількох екземплярах (додаток 2). Один з них додається до протоколу засідання циклової комісії, на якому відбувається обговорення, інші – роздаються присутнім на занятті педагогічним/науково-педагогічним працівникам.

3.2. Відповідальність за своєчасне виконання графіка проведення занять з обміну досвідом у відкритій формі та інформацію про них несуть завідувачі відділень та голови циклових комісій.

Допускається внесення змін до графіка в окремих випадках (у разі хвороби викладача, термінового відрядження, стажування). Тоді відкрите заняття переноситься на інший термін, але в жодному разі не скасовується.

3.3. Заняття з обміну досвідом у відкритій формі проводяться відповідно до розкладу навчальних занять. Викладач зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах, засобах методах проведення.

3.4. Після узгодження з завідувачем відділення конкретної дати проведення заняття, не пізніше як за тиждень до проведення заняття, про нього робиться повідомлення. Повідомлення про заняття (дані про час та місце проведення) прийнято робити через оголошення, яке розміщується на загальній дошці оголошень та публікується визначеними у Коледжі засобами комунікації.

3.5. Заняття у відкритій формі відвідують:

поточне - заняття зараховується як відкрите лише за умови присутності на ньому завідувача відділення та не менш як 3-х членів циклової комісії. В іншому випадку проведене заняття вважається як взаємовідвідування;

показове - відвідують директор або заступник директора з навчальної роботи, завідувач відділення, завідувач навчально-методичним кабінетом, методист, члени циклової комісії. Таке заняття зараховується як у відкритій формі лише за умови присутності на ньому не менш як 5-6 осіб із вище зазначеного переліку. В іншому випадку проведене заняття не зараховується як у відкритій формі і потребує повторного проведення.

3.6. Після проведення занять з обміну досвідом у відкритій формі відбувається його обговорення, оцінювання результатів, підводяться підсумки та вносяться пропозиції щодо вдосконалення професійного, методичного та організаційного рівня проведення заняття, робляться відповідні висновки. Результати обговорення фіксуються у протоколі засідання відповідної циклової комісії.

3.7. Відвідувачі заняття з обміну досвідом у відкритій формі повинні бути тактовними, не втручатися в його хід, не висловлювати в присутності здобувачів освіти свого ставлення до роботи педагога. Відвідувачі повинні звернути увагу на те, як викладач досягає поставленої мети, за допомогою яких методичних прийомів і засобів навчання реалізує вимоги навчальної програми, які результати проведеного заняття.

3.8. Результати контролю якості проведення занять відображаються особами із числа присутніх у відповідних відгуках (додаток 3), які подаються до навчально-методичного кабінету.

IV. ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

4.1. Взаємовідвідування занять є однією з форм взаємоконтролю і взаємонавчання, ефективною формою вивчення досвіду колег та проводиться з метою обміну досвідом навчально-методичної роботи викладачів і вдосконалення педагогічної майстерності. Їх основним призначенням є забезпечення постійного обміну досвідом навчальної роботи, узгодження викладання однієї навчальної дисципліни у різних навчальних групах, взаємовикладання суміжних дисципліни.

4.2. Взаємовідвідування проводиться в межах циклової комісії згідно графіку, який (як і графік відкритих занять) складається, обговорюється і затверджується на засіданні циклової комісії до початку семестру (зразок графіку див. додаток 4). Графік повинен складатися так, щоб до взаємовідвідування були залучені всі викладачі циклової комісії. Взаємовідвідування повинно плануватися таким чином, щоб досвідчені викладачі відвідували викладачів-початківців, а також з урахуванням дисципліни, яку веде викладач. Це, зокрема, взаємовідвідування між викладачами, які читають одну дисципліну або суміжні навчальні дисципліни.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ТА ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАНЯТЬ

5.1. Загальні критерії оцінки заняття.

- **Відповідність матеріалу навчальній програмі і тематичним планам.**
- **Теоретичний рівень знань викладача.** Знання чинної нормативної бази. Використання новітнього законодавства та відомчих нормативних актів, що мають безпосереднє відношення до теми, яка вивчається. Обізнаність у наукових доробках, підходах різних шкіл науковців у трактуванні певних проблем. Вільне володіння матеріалом. Взаємозв'язок матеріалу, що викладається, з іншими навчальними дисциплінами, його місце у загальній підготовці спеціаліста. Втілення принципу зв'язку теорії з практикою.

- **Методичний рівень викладача.** Педагогічна доцільність вибору методів навчання, використання прийомів, що забезпечують активізацію групи та окремої особистості, розвиток мислення слухачів, їх інтерес до дисципліни. Здійснення диференційованого підходу до групи, окремих категорій слухачів. Вміння володіти аудиторією. Шляхи виходу із проблемних ситуацій. Системність, послідовність, доступність та завершеність розгляду поставлених питань, переконливість і ефективність наведених фактів, прикладів, їх теоретичне узагальнення та висновки. Вміння ефективно застосовувати дидактичні матеріали, наочність, технічні засоби навчання. Повнота, глибина, міцність знань слухачів з теми. Ступінь підготовленості слухачів до заняття. Правильність висновків і об'єктивність в оцінці знань.

- **Педагогічна майстерність викладача.** Ступінь свободи, відсутність скутості, відповідність міміки і жестів, пози, розташування у просторі.

- Техніка мовлення: постановка голосу, дикція, інтонація, паузи, темп і ритміка, варіювання гучністю, мовленнєве дихання. Комунікативні здібності, вміння встановлювати контакт з аудиторією і підтримувати її увагу протягом всього заняття.

- Творчі здібності викладача, вміння відійти від стандартних підходів та шаблонів. Навички імпровізації. Обрана статусна роль: дистанційований керівник, організатор, сторонній спостерігач, консультант тощо. Відповідність обраної ролі індивідуальним рисам характеру, творчій манері викладача.

- **Організація викладачем заняття** (Готовність викладача до заняття, готовність студентів до заняття).

- **Програмно–цільовий аспект** (Відповідність теми заняття навчальній програмі. Мотивація теми).

- **Науковий аспект.** (Науковий рівень викладання, здійснення міжпредметної і внутрішньопредметної інтеграції. Професійна спрямованість).

- **Виховний аспект.** (Формування моральних, етичних і професійних якостей особистості).

• **Методичний та дидактичний аспекти. Інноваційність заняття** (Методи навчання і контролю. Логічний зв'язок кожного етапу заняття та його методична завершеність, створення умов для успішного навчання студентів; чітке формулювання освітніх задач в цілому і його складових елементів). **Риторико–комунікативний аспект** (Уміння викладача зацікавити студента, створення атмосфери співпраці, довіри. Логіка, образність, мова, емоційність, зрозумілість пояснення). **Контрольно–корекційний аспект** (Форми контролю, система методів перевірки, їх ефективність та відповідність рівню засвоєння знань та умінь, вимогливість викладача, об'єктивність оцінок).

5.2. Якісні характеристики лекційних занять:

✓ ефективність наукового впливу на якість виховання студентів; ✓ ефективність фахового впливу на якість знань студентів; ✓ підготовка лектора, вміння організувати творчу роботу студентів; ✓ глибина розглянутих питань, уміння встановлювати міждисциплінарні зв'язки; ✓ сприйняття матеріалу студентами.

5.3. Якісні характеристики семінарського заняття:

✓ ефективність навчально-виховного впливу на студентів; ✓ відповідність планів семінарських занять програмі курсу; ✓ підготовка викладача, змістовність вступного і заключного слова викладача, характеристика доповідей студентів; ✓ глибина розгляду основних питань, уміння встановлювати міждисциплінарні зв'язки. ✓ активність студентів; ✓ взаємодія в різних формах роботи;

5.4. Якісні характеристики практичного заняття:

✓ ефективність самостійної роботи студентів; ✓ відповідність та узгодженість практичних занять з програмою курсу; ✓ підготовка викладача, його дії,

характеристика відповідей і роботи студентів; ✓ своєчасне виконання роботи, оформлення та здача звіту; ✓ збереження приладів, інструментів, робочого місця під час роботи та після її закінчення.

5.5. Якісні характеристики лабораторних занять:

✓ обладнання робочих місць повинні забезпечувати виконання роботи кожним студентом; ✓ засвоєння студентами необхідної теоретичної інформації; ✓ засвоєння студентами правил охорони праці і техніки безпеки, прийомів роботи з інструментами та обладнанням; ✓ свідомість дій студентів, розуміння ними безпосереднього зв'язку між теорією і виконуваною роботою; ✓ оформлення лабораторної роботи проводиться у лабораторії.

Додаток 1 до Порядку проведення
занять з обміну досвідом
у відкритій формі та взаємовідвідування

**ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ
З ОБМІНУ ДОСВІДОМ У ВІДКРИТІЙ ФОРМІ**

Прізвище, ім'я, по-батькові викладача	Назва навчальної дисципліни та тема заняття	Мета відвідування заняття	Термін виконання	Відмітка про виконання

Голова циклової комісії _____
_____ (імя, ПРІЗВИЩЕ)
підпис

Орієнтовний план заняття № _____

Вид заняття:

Тема:

Мета: (формулюється із відображенням відповідності результатів навчання та компетентностей за ОПП)

Матеріали, обладнання, засоби цифровізації:

Література та рекомендовані джерела:

№ з/п	Структура заняття	Відведений час(80)
ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА		
ОСНОВНА ЧАСТИНА		
ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ		

Викладач: _____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Відгук про заняття

1. ПІБ викладача, який проводив заняття _____
2. Дата проведеного заняття _____
3. Мета відвідування заняття _____
4. Група _____, курс _____, спеціальність _____
5. Навчальна дисципліна _____
6. Вид заняття (підкреслити): лекція, практичне заняття, лабораторне, семінарське заняття, комбіноване заняття, інше _____
7. Тема заняття _____

Висновки, пропозиції, рекомендації (ступінь досягнення мети, загальна оцінка, сильні та слабкі сторони)	

_____, _____, (підпис) (ПІБ викладача, який проводив аналіз заняття)
З аналізом заняття ознайомлений (викладач) _____
(підпис) _____

Додаток 4 до Порядку проведення
занять з обміну досвідом
у відкритій формі та взаємовідвідування

ГРАФІК ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ
I/ II семестр

ХТО ВІДВІДУЄ	КОГО ВІДВІДУЄ		

Голова циклової комісії _____
_____ (імя, прізвище)
підпис